

Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı Kullanan Öğrencilerin Ortam Kullanımına İlişkin Görüşleri*

Fatih Çağatay BAZ¹ Erkan TETİK²

¹ Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Türkiye

² Uşak Üniversitesi, Türkiye

Özet

Eğitim ve öğretim alanında meydana gelen gelişmeler beraberinde yeni kavramların ve projelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu gelişmelerden birisi kullanıcıların tercihleri doğrultusunda işlev gösteren uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamlarıdır. Kullanıcıların bireysel özellikleri ve hazır olma durumları doğrultusunda uyarlanabilir ortamlar oluşturulmaktadır. Özellikle teknolojinin yükseköğretim kurumlarında çeşitli öğrenme ortamları ile etkin bir şekilde kullanılması öğrenme ortamlarının zenginliği açısından önem arz etmektedir. Bu anlamda öğrenme ortamlarına duyulan ihtiyacı ortadan kaldırmak adına bilgisayar teknolojilerinde farklı öğretim ortamlarının oluşturulması zorunlu hale gelmiştir. Günümüz teknolojisi sunduğu imkânlar ile farklı kullanıcıların yararlanabileceği, farklı kullanıcı özelliklerinin sahip olduğu ortamları araştırmacılar açısından sağlamaktadır. Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamları da bu alanda yenilikler getirmektedir. Bu araştırmanın amacı belirtilen ifadeler ışığında öğrencilerin Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamları ilkeleri doğrultusunda tasarlanmış yazılımın kullanımı hakkında görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine dayalı olarak yapılmıştır. Araştırma betimsel bir çalışmadır. Elde edilen bulgulara göre; yazılım kullanım yönüne ilişkin bulgular, içerik / e-içerik yönüne ilişkin bulgular, yazılımın görsel tasarım yönüne ilişkin bulgular, çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımının motivasyona etkisine ilişkin bulgular ve ayrıca bu ortamı harmanlanmış öğrenme ortamıyla kullanılmasına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

© 2017 AEAD

Anahtar Kelimeler

Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamları; web tabanlı öğrenme; eğitimde teknoloji kullanımı

Investigations on Environmental Use of Students Using Adaptive Current Learning Environment

Abstract

Developments in the field of education and training have led to the emergence of new concepts and projects. One of these developments is the Adaptive Online Learning Environments, which work towards the preferences of users. Adaptive

¹ Yrd.Doç.Dr. Osmaniye Korkut ata Üniversitesi, Osmaniye-Türkiye, fatihcagataybaz@osmaniye.edu.tr

² Yrd.Doç.Dr. Uşak Üniversitesi, Uşak-Türkiye, erkan.tetik@usak.edu.tr

environments are created in the direction of individual characteristics and readiness of users. In particular, the use of technology effectively in various learning environments in higher education institutions is important for the richness of learning environments. In this sense, it has become compulsory to create different teaching environments in computer technologies in order to remove the need for learning environments. Today's technology provides the opportunities that different users can use and the environments in which different user features are available. Adaptive Online Learning Environments also bring innovations to this area. The purpose of this research is to provide opinions on the use of the software designed by students in the light of the adaptive Online Learning Environments principles in the light of the expressions mentioned. The research was based on qualitative research methods and techniques. Research is a descriptive study. According to findings; Findings related to software usage direction, findings related to content / e-content direction, findings related to visual design direction of software, findings about motivation influence of using online learning environment and findings about using this environment with blended learning environment.

© 2017 AEAD

Keywords

Adaptive online learning environments; web based learning; use of technology in education

GİRİŞ

Bilgisayar teknolojilerinin kullanımı, eğitim alanındaki faaliyetlerin hızla gelişiminde yenilikler oluşturmuştur. Bu yeniliklerden bir tanesi de Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarıdır. Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamları kullanıcıların farklı kişilik özellikleri, farklı öğrenme stilleri, ihtiyaç ve beklentileri gibi konularda kullanıcılara yardımcı olabilmektedir. Bu denli işlevsel sistemlerin oluşturulması da detaylı bir çalışma gerektirmektedir. Sınıf ortamında bireysel özellikleri arttırmanın yetersiz olduğunu Reiners ve Dreher (2009) ifade etmektedir. Öğrencilerin bireysel özelliklerinden yola çıkılarak oluşturulacak uyarlanabilir sistemler için, öğrenme ortamlarının semantik (anlamsal) web ve ontoloji kavramları gibi karşımıza çıkan yeni kavramlar ile zenginleştirilmesi gerekmektedir (Şahin ve Kışla, 2013; Çelebi, 2014; Demirören, 2014). Ayrıca uyarlanabilir öğretim tasarımları, önümüzdeki süreçte, yapay zekâ alanında gelişimini devam ettirecek çalışmalara olanak sağlayacaktır (Kaymak, 2016). Bu ortamların kullanılması için geliştirilen uygulamalar; eğitsel teknolojiler, bilgi ve iletişim teknolojileri, yapay zekâ gibi gelişmeler her geçen gün artmaktadır (Tuna ve Öztürk, 2015). Sınırsız öğrenme materyallerine ulaşma, aktif olarak anında ve kişiselleştirilmiş bir geri dönüş imkânı bu teknolojilerin kullanıcıya sağladığı faydalardır (Eryılmaz ve Şimşek, 2014). Eğitim ortamlarında farklı özellikteki bireylere aynı öğrenme ortamları sunulmaktadır. Bu ortamlar kimi zaman kullanıcı ilgisini çekmemektedir. Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamları farklı kişilik özellikleri, farklı öğrenme stilleri, farklı ihtiyaç ve beklentileri olan kullanıcılara yardımcı olabilmektedir. Bu çalışmada harmanlanmış bir ortam ile Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı kullanan öğrencilerin ortam kullanımlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Kullanılan yazılım Menzi Çetin ve Altun (2014)' un belirttiği uyarlanabilir ortam geliştirme kısımlarından, kullanıcının öğrenme stillerini belirleyerek uygun içerik modülünün uyarlanabildiği bir sistemdir. Bu sistemler, her bir öğrenen için uygun içeriğin,

doğru zamanda ve doğru strateji ile sunulmasını amaçlamaktadır (Tuna, 2015). Uyarlanabilir öğrenme ortamlarının bireyselleştirilmesinde en önemli kavram öğrencinin hangi özelliğinin bireyselleştirme için seçileceği ve nasıl kullanılacağıdır (Özyurt, Özyurt, Baki ve Güven, 2014). Bu bağlamda; uyarlanabilir öğrenme ortamları kullanıcıların öğrenme ihtiyaçlarına göre bir ortam sağlayarak geleneksel yaklaşımlara alternatif ortamlar sağlamaktadır (Brusilovsky, 1998; Brusilovsky ve Millan, 2007; Somyürek, 2009). Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı eğitim alanında yeni bir konu alanı olmasına rağmen yapılan çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı ifade edilebilir. Bunun nedeni yazılım bilgisi, konu alanı bilgisi ve öğretim materyali tasarımı ile ilgili bilgi sahibi olunması gereklidir. Bu konu başlıkları da beraberinde ciddi bir çalışmayı getirir. Bu anlamda bu çalışmada öğrencilerin kullandıkları Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı hakkında görüşlerini belirlemek için nitel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi dördüncü sınıf öğrencisi beş öğrenci ile görüşülmüştür.

YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine dayalı olarak yapılmıştır. Araştırma bir durum çalışmasıdır. Araştırma kapsamında, durum çalışmasında toplanan veriler betimsel analiz yolu ile analiz edilmiştir. Çalışma grubunu Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi alanında öğrenim gören ve Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı kullanan 5 eğitim fakültesi öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin kullandığı çevrimiçi öğrenme ortamı içerik modülünün uyarlandığı bir sistem olarak araştırmacı tarafından tasarlanmıştır. Öğrenme ortamını öğrenciler bir yarıyıl boyunca derslerinde kullanmışlardır. Kullanıcılara yönelik uygulanan açık uçlu soruların uygulanmasında, nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemini Sencer (1989); araştırmanın amaçları doğrultusunda bir evrenin temsilci bir örneği yerine, amaçlı olarak bir veya birkaç alt kesimini örnek olarak almaktır. Başka bir deyişle amaçlı örnekleme, evrenin soruna en uygun bir kesimini gözlem konusu yapmak demektir. Bu çalışmada veriler açık uçlu sorular ile toplanmıştır. Görüşmede katılımcılara demografik özellikleri içeren sorular ve kullanıcıların ortamı değerlendirmelerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Soruların oluşturulması sırasında uzman görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan sorular yardımıyla kullanıcılar ile yapılan görüşmeler tamamlanmıştır. Araştırmanın analiz kısmında betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz çalışması için bir çerçeve oluşturulmuştur. Veriler oluşturulan bu çerçeveye göre işlenmiştir. Son olarak elde edilen bulguların tanımlanması ve yorumlanması gerçekleştirilmiştir. Tutarlık incelemesi ve katılımcı teyidi konularında uzman görüşü alınmıştır.

BULGULAR

Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamını, geleneksel ortamla birlikte harmanlanmış bir ortamda kullanan, web tasarımı dersi deney grubu öğrencileri ile 14 haftalık çalışma sonrası nitel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nitel görüşme raporları; uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımını ve harmanlanmış öğrenme ortamını öğrencilerin değerlendirmesini amaçlamaktadır. Nitel görüşme

kapsamında, deney grubunda görüşme yapılan öğrencilerin yazılım kullanımlarına ilişkin bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yazılım kullanım yönüne ilişkin bulgular

Alt temalar	f	%	İfadeler
Yazılım kullanım kolaylığı	5	100	“Sistem bizi yönlendiriyor. Rahatlıkla sisteme giriş yapabildik, rahatlıkla kayıt olabildik ve derslere başlayabildik.” (G.1).
Sistem kullanımı hızlı	2	40	“Sayfayı tıklar tıklamaz ekran geliyordu. Zaten başka derse girdiğimde linke tıkladığımda hemen geliyordu ekran. Yüklemede sıkıntısı yoktu.” (G.2).
Yazılım kontrol kolaylığı	5	100	“Kontrol kolaydı kullanıcılar için. Hiçbir şey bilmeyen bir insan dahi HTML’ in ne olduğundan başlayıp, sonuna kadar geldiğinde konuların, yazılımın sonunda bir editör açıp bir şeyler yapacağına inanıyorum.” (G.4).
İş görür nitelikte yardım menüsü	5	100	“Sorunları çözmeye yardım menüsü iyiydi. Görsellerle ne yapacağımızı da anlatmıştı.” (G.3).

Tablo 1. incelendiğinde yazılım kullanım yönüne ilişkin uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanan öğrencilerin görüşleri gösterilmiştir. Yazılım kullanım kolaylığı, sistem kullanımı hızlı, yazılım kontrol kolaylığı ve yardım menüsü başlıklarında öğrenciler ifadelerde bulunmuşlardır. Sistem kullanımını hızlı bulan öğrenciler %40 olarak tespit edilirken, diğer konu başlıklarında bütün öğrenciler hem fikir olarak yazılımı beğenmektedir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen nitel görüşmede, deney grubu öğrencilerinin kullandığı yazılımın içerik/e-içerik yönüne ilişkin bulgular Tablo-2’de verilmiştir.

Tablo- 2. Yazılımın içerik / e-içerik yönüne ilişkin bulgular

Alt temalar	f	%	İfadeler
Yeterli düzeyde konu anlatımı	5	100	“Konu anlatımı olarak içerik gayet yeterliydi. Çünkü aradığım konular tamamen mevcut. Başlıkların hepsi konuya hitap ediyordu.” (G.5).
Ayrıntılı ödev, performans testi ve uygulamalar	2	40	“Uygulama faaliyetleri, performans testleri vardı. Yeterlik ölçüğüne kadar her şey yer almıştı. Her şey ayrıntılıydı. Her dersin sonunda ödevlerin uygulama tarzında olması da gayet iyiydi.” (G.1).
Seviyeyi belirlemede ölçme değerlendirme soruları	2	40	“Benim bu ön test çok hoşuma gitti. Epey yararlı oluyor. En azından kendi seviyemi görüyorum. Ve kendimce yeter seviyede olmadıysam tekrar derse dönüp, tekrar okuyup, tekrar öğrenme imkânım var.” (G.2).
İçeriği zenginleştiren öğeler	4	80	“Düşündüğünüzde yazılımın tek yönlü olması yerine bu şekilde bir sürü içeriğin olduğu sesin, videonun, animasyonun olduğu bir sistem olduğu için bizler açısından çok iyi oldu.” (G.4).
İçerikler uygulamaya dönüktü	2	40	“İçerikler eğitim sonrası bilgileri uygulamaya taşıyabilme düzeyindeydi. Ben şu an bizim Seyhan Huzurevi’nin sitesi yoktu. Ben buradaki eğitimden sonra, bir tane web sitesi yapmayı düşünüyorum.” (G.3).

Tablo 2 incelendiğinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre tasarlanan yazılımın içerik / e-içerik yönüne ilişkin ifadeler gösterilmiştir. İçerik / e-içerik yönünü farklı alt başlıklarda ifade eden öğrencilerin içerikleri en çok, %100 oranla, içerik zenginliği yönünü ifade etmede aynı fikirde oldukları söylenebilir. Ayrıca içerik / e-içerikleri destekleyen, uygulamalar, ögeler, ölçme değerlendirme soruları, ödev, performans testi gibi konularda yararlı bulan öğrencilerin olduğu da Çizelge 2'ye göre belirtilebilir. Nitel görüşme kapsamında, deney grubunda görüşme yapılan öğrencilerin yazılımı görsel tasarım yönüne ait değerlendirmelerine ilişkin bulgular Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Yazılımın görsel tasarım yönüne ilişkin bulgular

Alt temalar	f	%	İfadeler
Kullanıcıyı sıkmayan görsel tasarım	3	60	"Görsel ağırlıklı olduğundan, yazılırdansa görselliğe önem veriyorum. Yazılım da kullanıcıyı çekiyordu kendine. Daha çok öğrenci öğrenmeye açık oluyor. Zihnim dağılmıyor. Sıkıcılığı gidiyor." (G.5).
Sade ve ekran ögeleri yerinde bir görsel tasarım	5	100	"Dizayn şekli çok iyiydi. İçerik falan mesela ortada. Menüler yan tarafta. İleri geri butonlar vesaire yerli yerinde. Sade olmuştu site. Tasarım anlamında iyi dizayn edilmişti." (G.2).
Aradığını bulmada kullanışlı bir yazılım	3	60	"Bazen şöyle bir şey var, gözünün önünde oluyor ama göremiyorsun ekranda. Çünkü zihnen ya yorulmuş oluyorsun veya kafan artık kaldırmıyor. Ama aradıklarımızı bulmada bence yazılım olumluydu." (G.1).

Tablo-3. incelendiğinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre tasarlanan yazılımın görsel tasarım yönüne ilişkin ifadeler gösterilmiştir. Görsel tasarım yönüne ilişkin öğrencilerin en çok, %100 oranla tamamı, yazılımı sade ve ekran ögeleri yerinde bir tasarım olarak gördükleri ifade edilebilir. Kullanıcıyı sıkmayan görsel tasarım ve aradığını bulmada kullanışlı bir yazılım olduğu konularında, öğrenciler %60 oranda yazılımı faydalı buldukları Tablo 3'e göre söylenebilir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen nitel görüşmelerde, deney grubunda görüşme yapılan öğrencilerin eğitim sürecinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımlarının motivasyonlarına etkisine ait değerlendirmelerine ilişkin bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo- 4. Eğitim sürecinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımının motivasyona etkisi

Alt temalar	f	%	İfadeler
Geleneksel sınıf ortamının sıkıcılığını giderdi	3	60	"Geleneksel sınıf ortamında sıkılıp dikkatim dağılıyordu benim. Bu yazılım ve ortamla daha çok bağlandım konuya. Dikkat toplayamama ve sıkılma problemim vardı benim sınıf içerisinde. Bu ortam ile onu giderdim." (G.5).
Ortamın interaktif olması olumluydu	2	40	"Materyalle desteklenen eğitim her zaman için başarıya daha çabuk ulaşır. Kendi açımdan değerlendirirsem ortamın interaktif olması başarıyı etkilediğini söyleyebilirim." (G.4).
Çevrimiçi öğrenme ortamı motivasyonumu arttırdı	3	60	"Yazılım kullanımında ekrandaki bir görsel veya video bizleri daha etkin hale getirdi. Veya öğrenmemizi daha da teşvik etti. Bizleri güdüledi diyebilirim." (G.3).
Derste kaçırdığım yerleri telafi imkânı buldum	3	60	"Dersten sonra bir eksiğimiz varsa bunları giderme imkânı buluyoruz. Ondan sonra defalarca tekrar tekrar hani,

Seviyeme uygun içerik öğrenmemi güdüledi	2	40	<p>hocamız bize bir kere anlatıp geçebiliyor bazen. Ama orda tekrar tekrar başa dönüp okuyabiliyoruz." (G.2).</p> <p>"Bu yazılım her kullanıcının seviyesine hitap ediyor. Ben meslek lisesi çıkışlı olduğum için diğer seviyeleri almak zorunda kalmıyorum. Seni gerçek seviyenden başlatıyor yazılım. Bu da bizi sıkımsıyor, artı zamanımızı da almıyor. Bu sayede yazılımı kullanmamın güdülendiğini söyleyebilirim." (G.1).</p>
--	---	----	---

Tablo-4. incelendiğinde eğitim sürecinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımının motivasyona etkisi yönüne ilişkin ifadeler gösterilmiştir. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanımı yönüne ilişkin öğrencilerin en çok, %60 oranla, geleneksel sınıf ortamının sıkıcılığını giderdiği, ortam kullanımının motivasyonu arttırdığı ve derste kaçırılan yerleri telafi imkânı verdiği ifade edilebilir. Ayrıca ortamın interaktif olması olumlu bulan ve seviyesine uygun içerikler ile öğrenmesini güdülenmiş bulan öğrencilerin ise %40 oranında olduğu Tablo 4'e göre söylenebilir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen nitel görüşmelerde, deney grubunda görüşme yapılan öğrencilerin eğitim sürecinde harmanlanmış öğrenme ortamında bulunmalarının motivasyonlarına etkisine ait değerlendirmelerine ilişkin bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Eğitim sürecinde harmanlanmış öğrenme ortamında bulunmanın motivasyona etkisi

Alt temalar	f	%	İfadeler
Harmanlanmış ortam ile derse odaklandım	4	80	"Son sınıf öğrencisiyiz, bu yıl dershaneye de gidiyorum sınav için. Sürekli aklımızda sınav olu yor ve derse adaptasyon sorunu yaşadığım zamanlar oluyor. Derste kaçırdıklarım veya dalgın olduğumda dinleyemediklerimi bu ortamla gideriyorum. Dersi anlamamı odaklanmamı o an ki konuya bu ortam sağlıyor." (G.2).
Derslerdeki eksiklikler harmanlanmış ortam ile giderildi	3	60	"Ders geç saatte başladığı için ister istemez çok yoruluyoruz. Dinlemek istemiyoruz. Sonuçta kafamız ağrıyordu belli saatten sonra. Bir an önce bitse de gitsek istiyoruz bazen. Ama gerçekten sakın bir kafayla oturup evde çalıştığımız zaman yazılım daha verimli oluyor. Eksiklerimizi de gidermiş oluyoruz harmanlanmış ortam sayesinde." (G.1).

Tablo 5. incelendiğinde eğitim sürecinde harmanlanmış öğrenme ortamında bulunmanın motivasyona etkisi yönüne ilişkin ifadeler gösterilmiştir. Harmanlanmış öğrenme ortamında bulunmaya ilişkin öğrenciler %60 oranla, derslerdeki eksiklikleri harmanlanmış ortam ile giderdikleri ifade edilebilir. Ayrıca harmanlanmış ortam ile derse odaklandıkları yönünde %80 oranında, nerdeyse öğrencilerin tamamının fikir bildirdiği Tablo 5'e göre söylenebilir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen nitel görüşmelerde, deney grubunda görüşme yapılan öğrencilerin uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamının harmanlanmış öğrenme ortamıyla kullanılmasına ait değerlendirmelerine ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamının harmanlanmış öğrenme ortamıyla kullanılmasına ilişkin bulgular

Alt temalar	f	%	İfadeler
Yolculuk sırasında ve ders aralarında çalışma imkânı	4	80	"Okula ben 1,5 saatte geliyorum. Günde 3 saat yol sürüyorum. Mobil olarak bağlanıp, girebiliyorum. Ayrıca dersler arası boş zamanlarda oluyor. Bu zamanları da değerlendirmiş oluyoruz böylece." (G.5).
Başka derslerde de harmanlanmış ortam kullanmak isterim	3	60	"Diğer derslerde de bu ortamı kullanmak isterim. Yalnız web tasarımı, programlama gibi dersler değil. Örneğin son sınıf öğrencisiyiz, sınav öncesi daha da katkısı olur diye düşünüyorum. Farklı derslerde." (G.1).
İstediğim zaman, istediğim yerden erişim imkânı	3	60	"Hem tekrarlama olanağı sağlıyor. Hem kalıcı öğrenme imkânı sağlıyor. Bilgileri istediğim zaman, istediğim yerden ulaşabilme imkânım oluyor. Bu yönde gerçekten beni olumlu etkiledi bu ortam." (G.2).
Defalarca konuyu tekrar etme imkânı	3	60	"Derste daha önce anlattıklarımızı sistemden yeniden göz atabiliyorduk. Ön hazırlık yaparak gelebiliyorduk. Bu da dersi kavramamızı daha çok arttırabiliyordu. Bu şekilde kazanımlar sağladı bize. İki defa tekrar etmiş gibi oluyordum dersi. Faydalı oldu açıkçası." (G.4).
Çalışan bireylere zaman konusunda destek sağlama	1	20	"Zaman kazanımı anlamında çok katkısı oldu. Çünkü kamuda çalıştığım için zaman bazen benim için yetersiz kalıyordu zaman. Yeri geldiğinde derslere gelemedim. Ama derslerdeki o eksikliği ben harmanlanmış ortam sayesinde giderdim." (G.3).

Tablo 6. incelendiğinde eğitim sürecinde uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamının harmanlanmış öğrenme ortamıyla kullanılmasına ilişkin ifadeler gösterilmiştir. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamının harmanlanmış öğrenme ortamıyla kullanımı yönüne ilişkin öğrencilerin en çok, %80 oranla, yolculuk sırasında ve ders aralarında çalışma imkânı buldukları ifade edilebilir. Ayrıca öğrenciler, başka derslerde de harmanlanmış ortam kullanmak istediklerini, istedikleri zaman, istedikleri yerden erişim imkânı bulduklarını ve defalarca konuyu tekrar etme imkânına ortam sağlandığını, %60 oranla öğrenciler ifade etmektedir. Çalışan bireylere zaman konusunda ortamın destek sağladığı da Tablo 6'ya göre söylenebilir.

TARTIŞMA

Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı kullanan öğrencilerin ortam kullanımına ilişkin görüşlerinin araştırıldığı çalışmada, öğrencilerle yapılan görüşmelerde ulaşılan sonuçlara bu bölümde yer verilmiştir. Alanyazında uyarlanabilir çevrimiçi ortamlara ilişkin farklı konu başlıklarında, farklı özellikler esas alınarak araştırmalar yapılmıştır. Yapılan bu araştırmalar çoğunlukla uyarlanabilir eğitsel ortamların tasarımı sırasında hangi bireysel özelliklerin göz önünde bulundurulduğu, hangi modelleme yaklaşımlarının tercih edildiği ve ne tür uyarılama yapıldığına ilişkin konuları ortaya koymaya çalışmıştır (Güyer ve Çebi, 2015). Bu araştırma ile tasarlanan bir Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamının kullanıcılar tarafından değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre; uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre hazırlanmış öğretim yazılımı kullanan öğrencilerin tamamı; ortam kullanım kolaylığı, kullanıcıya yardım kolaylığı ve ortam tasarımı konularında hem fikirdir. Kullanıcıların tamamı bu konularda

olumlu görüş belirtmişlerdir. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre hazırlanmış öğretim yazılımı hakkında, öğrencilerin tamamına yakını olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğu, bu yazılımın uyarlanabilir öğrenme şansı tanıdığı için konuyu anlamalarında ve öğrenmelerinde daha etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre hazırlanmış öğretim yazılımı ve ortam hakkında öğrenciler, ortamı kullanacak olmanın faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

Öneriler

Bu çalışmada kullanılan öğretim yazılımı, uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamı ilkelerine göre geliştirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, geliştirilen yazılım deney grubundaki öğrenciler tarafından başarılı ve öğrenme düzeylerine etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, araştırmadaki konuların öğretilmesinde geliştirilen öğretim yazılımının kullanılması önerilebilir. Uyarlanabilir çevrimiçi öğrenme ortamlarının yeni bir konu olması sebebiyle farklı derslerde farklı öğrenci gruplarına uygulanarak araştırma sonuçlarına bakılması önerilebilir. Bu sayede alanyazına öğrenme ortamı ile ilgili kapsamlı fayda getirebilecektir. Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı tasarlama konusunu oldukça kapsamlı bir alandır. Bu alanda yapılacak çalışmaların eğitim uzmanları ve bilgisayar bilimi uzmanları işbirliğinde gerçekleştirilmesi yani bir grup çalışması yapılması önerilebilir. Türkiye’de alanyazına bakıldığında çok az sayıda Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı tasarımı gerçekleştirildiği Barbarosluoğlu (2016)’ nun çalışmasına bakıldığında görülmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmalara ihtiyaç olduğu ortadadır. Bu yüzden yeni tasarımların gerçekleştirilmesi ve gerçekleştirilecek tasarımların farklı öğrenme stilleri üzerine yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Barbarosluoğlu, C. (2016). Kişiselleştirilmiş Öğrenme Ortamları Alanyazın İncelemesi. V. Sakarya’ da Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı. 101 – 104.
- Brusilovsky, P. (1998). Methods and Techniques of Adaptive Hypermedia. Adaptive Hypertext and Hypermedia. 1-43.
- Brusilovsky, P., ve Millan, Eva. (2007). User Models for Adaptive Hypermedia and Adaptive Educational Systems. The Adaptive Web. 3-53. Springer – Verlag Berlin Heidelberg.
- Çelebi, F. (2014). Uyarlanabilir Öğrenme Ortamlarında Gezinme Stratejisinin Gezinme Süresi ve Yolu İle Kaybolma Algısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirören, S. (2014). Başarım Ölçütlü Uyarlanabilir Öğrenmenin Etkililiğinin ve Verimliliğinin Değerlendirilmesi. Eğitim Bilimleri ve Uygulama, 13(25), 47 – 64.
- Eryılmaz, M., ve Şimşek, N. (2014). Uyarlanabilir Ortamlarda Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi. Eğitim ve Bilim. 39(173). 383 – 395.

- Güyer, T., ve Çebi, A. (2015). Türkiye'deki Uyarlanabilir Eğitsel Hiper Ortam Çalışmalarına Yönelik İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim*, 61 – 83.
- Kaymak, Y. (2016). Uyarlanabilir Ortam Tasarımları. V. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı, 122 – 126.
- Menzi Çetin, N., ve Altun, A. (2014). Uyarlanabilir öğrenme ortamları ve bir model önerisi. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 5(3).
- Özyurt, Ö., Özyurt, H., Baki, A., ve Güven, B. (2014). Bir Bireyselleştirilmiş Uyarlanabilir ve Zeki E-Öğrenme Ortamı ile Gerçekleştirilen Matematik Öğretiminden Yansımalar. *Eğitim ve Bilim*. 39(174). 129 – 142.
- Reiners, T., ve Dreher, H. (2009). Culturally-based Adaptive Learning and Concept Analytics to Guide Educational Website Content Integration. *Journal of Information Technology Education*, 125-139.
- Sencer, M. (1989). *Toplumbilimlerinde Yöntem*. İstanbul: Beta Basım.
- Somyürek, S. (2009). Uyarlanabilir Öğrenme Ortamları: Eğitsel Hiper Ortam Tasarımında Yeni Bir Paradigma. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(1). 29 – 38.
- Şahin, M., ve Kışla, T. (2013). Kişiselleştirilebilir Öğrenme Ortamları: Literatür İncelemesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 81-91.
- Tuna, G. (2015). Zeki ve Uyarlanabilir e-öğrenme ortamları (editöre mektup). *AUAd*, 1(4), 4-7.
- Tuna, G., ve Öztürk, A. (2015). Zeki ve Uyarlanabilir E-Öğrenme Ortamları. *International Distance Education Conference 2015 – September 2-4, St. Petersburg, Russia*.

Atıf İçin / Please cite as: Önal, Baz, F.Ç. & Tetik, E. (2017). Uyarlanabilir Çevrimiçi Öğrenme Ortamı Kullanan Öğrencilerin Ortam Kullanımına İlişkin Görüşleri*(Investigations on Environmental Use of Students Using Adaptive Current Learning Environment). *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 20-28. <http://academiadergi.com>